DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/931

z dne 1. marca 2021

o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi, ki določajo metodo za opredelitev poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti z enim ali več pomembnimi povzročitelji tveganja za namene člena 277(5), formulo za izračun nadzorniške delte nakupnih in prodajnih opcij, razporejenih v kategorijo obrestnega tveganja, in metodo za določanje, ali je posel dolga ali kratka pozicija v primarnem povzročitelju tveganja ali v najpomembnejšem povzročitelju tveganja v dani kategoriji tveganja za namene člena 279a(3)(a) in (b) v okviru standardiziranega pristopa za kreditno tveganje nasprotne stranke

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 ([1]) ter zlasti tretjega pododstavka člena 277(5) in tretjega pododstavka člena 279a(3) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Institucije bi morale opredeliti povzročitelje tveganja pri poslu z izvedenimi finančnimi instrumenti z določitvijo dejavnikov tveganja, od katerih so odvisni denarni tokovi navedenega posla. Za zagotovitev, da institucije pri tej opredelitvi uporabljajo usklajen pristop, bi morale upoštevati vsaj dejavnike tveganja, navedene v oddelku 3 poglavja 1a naslova IV dela 3 Uredbe (EU) št. 575/2013.

(2) Metoda za opredelitev poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti z le enim pomembnim povzročiteljem tveganja za namen razporejanja teh poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti v ustrezno kategorijo tveganja bi morala biti enostavna za vse primere, v katerih je primarni in edini pomemben povzročitelj tveganja pri poslu z izvedenimi finančnimi instrumenti takoj razviden iz narave posla in denarnih tokov navedenega posla.

(3) Institucije uporabljajo medvalutne zamenjave obrestnih mer za varovanje pred valutnim tveganjem, ki izhaja iz financiranja ali naložb v tujih valutah. Čeprav so taki posli odvisni predvsem od povzročiteljev valutnega tveganja, so lahko odvisni tudi od drugih povzročiteljev tveganja, kot so povzročitelji obrestnega tveganja. Ker pa tržne izkušnje kažejo, da je učinek teh drugih povzročiteljev tveganja za te posebne vrste poslov, če posel spada v to vrsto, zelo pogosto nepomemben, bi to moralo zadostovati za opredelitev takih poslov kot poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti z le enim pomembnim povzročiteljem tveganja.

(4) Ne glede na naravo in denarne tokove posla z izvedenimi finančnimi instrumenti se obrestne mere, ki se uporabljajo za diskontiranje denarnih tokov posla (v nadaljnjem besedilu: diskontna stopnja), ne bi smele šteti kot pomemben povzročitelj tveganja. Zahteva, da morajo institucije pri metodi za opredelitev poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti z le enim pomembnim povzročiteljem tveganja upoštevati diskontno stopnjo, bi bila nesorazmerna in obremenjujoča, saj empirične izkušnje kažejo, da ima navedeni povzročitelj tveganja običajno bolj omejen učinek na vrednost poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti kot drugi povzročitelji tveganja, iz katerih izhajajo njihovi denarni tokovi.

(5) Pri poslih z izvedenimi finančnimi instrumenti, ki imajo več kot enega povzročitelja tveganja, bi morale institucije za opredelitev tistih povzročiteljev tveganja, ki so pomembni v vsaki kategoriji tveganja, in najpomembnejšega od teh povzročiteljev tveganja v vsaki kategoriji tveganja upoštevati občutljivosti in nestanovitnost osnovnega instrumenta.

(6) Pri poslih z izvedenimi finančnimi instrumenti, ki imajo več kot enega povzročitelja tveganja in se ti povzročitelji tveganja nanašajo na različne kategorije tveganja, tudi po upoštevanju občutljivosti in nestanovitnosti osnovnega instrumenta posla morda ni mogoče ugotoviti, kateri od teh povzročiteljev tveganja so pomembni. V takih primerih bi morale institucije z uporabo preprostega in konservativnega nadomestnega pristopa obravnavati vse povzročitelje tveganja posla kot pomembne in posledično razporediti posel z izvedenimi finančnimi instrumenti v kategorije tveganja, ki ustrezajo tem povzročiteljem tveganja, pri čemer služijo kot podlaga najpomembnejši povzročitelji tveganja v vsaki kategoriji tveganja.

([1]) UL L 176, 27.6.2013, str. 1.

(7) Metodo za opredelitev poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti z le enim pomembnim povzročiteljem tveganja bi bilo treba izvajati samo ob nastanku posla, kadar je bilo za take posle z izvedenimi finančnimi instrumenti ob nastanku ugotovljeno, da imajo le enega povzročitelja tveganja, saj je navedeni edini povzročitelj tveganja osnovna značilnost navedenih poslov in se zato ne pričakuje, da se bo spremenila. Kadar se ob nastanku posla ugotovi, da imajo posli z izvedenimi finančnimi instrumenti več kot enega povzročitelja tveganja, bi bilo treba postopek za opredelitev pomembnih in najpomembnejšega od teh povzročiteljev tveganja izvesti četrtletno, tako da se lahko vse spremembe navedenih poslov ustrezno odražajo v razporeditvi navedenih poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti po ustreznih kategorijah tveganja.

(8) V skladu s točko (a) člena 279a(3) Uredbe (EU) št. 575/2013 se zahteva, da se formula, ki se uporablja za izračun nadzorniške delte nakupnih in prodajnih opcij, razporejenih v kategorijo obrestnega tveganja, ob upoštevanju tržnih pogojev, v katerih so lahko obrestne mere negativne, določi v skladu z mednarodnim regulativnim razvojem. Baselski odbor za bančni nadzor (BCBS) ([2]) je 22. marca 2018 objavil „Pogosto zastavljena vprašanja o standardiziranem pristopu Basel III za merjenje izpostavljenosti kreditnemu tveganju nasprotne stranke“, kjer pojasnjuje, da bi bilo treba nadzorniško delto za obrestne opcije v primeru negativnih obrestnih mer določiti v skladu s posebno formulo, v kateri se za promptno ali terminsko obrestno mero in za izvršilno ceno opcije v tej formuli uporabi premik lambda (λ), da se zagotovi, da so promptna ali terminska obrestna mera in izvršilna cena opcije pozitivne.

(9) Da bi bile promptna ali terminska obrestna mera in izvršilna cena opcije pozitivne, bi moral biti premik λ dovolj velik, da bi institucije lahko izračunale nadzorniško delto posla v skladu s formulo iz člena 279a(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, vendar hkrati dovolj majhen, da ne bi uvedel nepotrebne pristranskosti pri rezultatu izračuna nadzorniške delte.

(10) Nadzorniško nestanovitnost, ki je eden od parametrov za izračun nadzorniške delte, bi bilo treba določiti ob upoštevanju posebne formule za izračun nadzorniške delte za prodajne in nakupne opcije v kategoriji obrestnega tveganja. V zvezi s tem se vrednost nadzorniške nestanovitnosti za prodajne in nakupne opcije v kategoriji obrestnega tveganja, kot je določena v mednarodnih standardih, ki jih je sprejel Baselski odbor za bančni nadzor, šteje za primerno za namene uporabe v zakonodaji Unije.

(11) Da bi institucije lahko določile, ali je posel dolga ali kratka pozicija v primarnem povzročitelju tveganja, pomembnem povzročitelju tveganja ali najpomembnejšem povzročitelju tveganja v dani kategoriji tveganja, bi bilo treba določiti, katere informacije v zvezi s poslom bi morale institucije uporabiti za tako določitev. Da bi se preprečilo nepotrebno breme za institucije, bi jim moralo biti dovoljeno, da uporabijo iste informacije, kot jih uporabljajo za opredelitev pomembnih povzročiteljev tveganja.

(12) Ta uredba temelji na osnutkih regulativnih tehničnih standardov, ki jih je Komisiji predložil Evropski bančni organ.

(13) Evropski bančni organ je opravil javna odprta posvetovanja o osnutkih regulativnih tehničnih standardov, na katerih temelji ta uredba, analiziral morebitne povezane stroške in koristi ter zaprosil za nasvet interesno skupino za bančništvo, ustanovljeno v skladu s členom 37 Uredbe (EU) št. 1093/2010 ([3]) –

([2]) Pogosto zastavljena vprašanja o standardiziranem pristopu Basel III za merjenje izpostavljenosti kreditnemu tveganju nasprotne stranke, 22. marec 2018.

([3]) Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE 1

Metoda za opredelitev poslov z le enim pomembnim povzročiteljem tveganja in poslov z več kot enim pomembnim povzročiteljem tveganja ter najpomembnejšega od teh povzročiteljev tveganja

Člen 1

Metoda za opredelitev povzročiteljev tveganja posla z izvedenimi finančnimi instrumenti

1. Institucije za namene opredelitve poslov z le enim pomembnim povzročiteljem tveganja in poslov z več kot enim pomembnim povzročiteljem tveganja ob nastanku vsakega posla opredelijo vse povzročitelje tveganja posla, in sicer tako, da določijo dejavnike tveganja, od katerih so odvisni denarni tokovi navedenega posla, pri čemer upoštevajo vsaj dejavnike tveganja iz členov 325l do 325q Uredbe (EU) št. 575/2013. Dejavniki tveganja, ki jih opredelijo institucije, so povzročitelji tveganja posla.

2. Institucije kot povzročitelje tveganja posla ne štejejo dejavnikov obrestnega tveganja, ki se uporabljajo za diskontiranje denarnih tokov posla.

Člen 2

Metoda za opredelitev poslov z le enim pomembnim povzročiteljem tveganja

1. Po opredelitvi vseh povzročiteljev tveganja posla v skladu s členom 1 institucije ob nastanku vsakega posla opredelijo posle z le enim pomembnim povzročiteljem tveganja, tako da ravnajo na naslednji način:

(a) če so denarni tokovi posla odvisni izključno od enega povzročitelja tveganja, ki spada v eno od kategorij tveganja iz člena 277(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, institucije določijo, da je navedeni povzročitelj tveganja edini pomemben povzročitelj tveganja navedenega posla;

(b) če so denarni tokovi posla odvisni od več kot enega povzročitelja tveganja in so institucije kot pomembnega opredelile samo enega povzročitelja tveganja navedenega posla v skladu z metodo iz člena 4(3) ali metodo iz člena 4(4), institucije določijo, da je navedeni povzročitelj tveganja edini pomemben povzročitelj tveganja navedenega posla.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 lahko institucije za medvalutne zamenjave obrestnih mer iz točke 2(a) Priloge II k Uredbi (EU) št. 575/2013 določijo, da je povzročitelj valutnega tveganja edini pomemben povzročitelj tveganja posla.

Člen 3

Metoda za opredelitev poslov z več kot enim pomembnim povzročiteljem tveganja

Institucije za namene člena 277(3) Uredbe (EU) št. 575/2013 vse posle, razen tistih iz člena 2, opredelijo kot posle z več kot enim pomembnim povzročiteljem tveganja.

Člen 4

Metoda za opredelitev pomembnih povzročiteljev tveganja in najpomembnejšega od teh povzročiteljev tveganja

1. Institucije po opredelitvi vseh povzročiteljev tveganja posla v skladu s členom 1 in kadar so denarni tokovi posla odvisni od več kot enega povzročitelja tveganja, opredelijo pomembne povzročitelje tveganja in najpomembnejšega od teh povzročiteljev tveganja z uporabo ene od metod iz odstavkov 2, 3 in 4, kot je ustrezno.

2. Institucije ob nastanku posla izvedejo naslednje korake:

(a) štejejo vse povzročitelje tveganja posla, opredeljene v skladu s postopkom iz člena 1, kot pomembne povzročitelje tveganja;

(b) za vsako kategorijo tveganja, ki ustreza navedenim pomembnim povzročiteljem tveganja, kot najpomembnejšega povzročitelja tveganja opredelijo povzročitelja tveganja, ki ustreza najvišjemu pribitku za kategorijo tveganja od tistih iz členov 280a do 280f Uredbe (EU) št. 575/2013.

3. Institucije ob nastanku posla in nato vsaj vsako četrtletje izvedejo naslednje korake:

(a) izračunajo občutljivosti na delta tveganje v skladu s členom 325r Uredbe (EU) št. 575/2013 za vsakega povzročitelja tveganja, opredeljenega v skladu s členom 1 te uredbe;

(b) izračunajo tehtane občutljivosti v skladu s formulo iz člena 325f(6) navedene uredbe na podlagi občutljivosti, izračunanih v skladu s točko (a);

(c) za vsako od kategorij tveganja iz člena 277(1) navedene uredbe izračunajo za razred tveganja specifične kapitalske zahteve za tržno tveganje v skladu s formulo iz člena 325f(8) navedene uredbe na podlagi vseh tehtanih občutljivosti iz točke (b) povzročiteljev tveganja, ki so bili razvrščeni v navedeno kategorijo tveganja;

(d) vse za razred tveganja specifične kapitalske zahteve za tržno tveganje iz točke (c) razvrstijo od največje do najmanjše v absolutnem smislu, da dosežejo monotono padajoče zaporedje vnosov, pri čemer je vnos a_1 največji v absolutnem smislu, a_2 drugi največji in tako naprej;

(e) za vsak vnos a_i, izračunan in razvrščen v skladu s točko (d) in v vrstnem redu, ki izhaja iz razvrstitve vnosov, preverijo, ali je izpolnjen naslednji pogoj:

$$\frac{\sum_{j=1}^{i} a_j}{\sum_{k=1}^{6} a_k} < Y\%$$

pri čemer velja:

i = indeks, ki označuje kategorije tveganja iz člena 277(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, razvrščene v skladu s točko (d) in v vrstnem redu, ki izhaja iz navedene razvrstitve;

Y % = 60 %;

(f) kot pomembne štejejo:

(i) povzročitelje tveganja, ki ustrezajo kategorijam tveganja, za katere je izpolnjen pogoj iz točke (e) tega odstavka;

(ii) povzročitelje tveganja, ki ustrezajo prvi kategoriji tveganja, za katero navedeni pogoj ni izpolnjen;

(g) za vsako od kategorij tveganja, ki ustreza povzročiteljem tveganja, ki niso pomembni v skladu s točko (f), z ustreznim vnosom a_i preverijo, ali je izpolnjen naslednji pogoj:

$$\frac{a_i}{\sum_{k=1}^{6} a_k} \geq Z\%$$

pri čemer velja:

i = indeks, ki označuje kategorije tveganja iz člena 277(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, razvrščene v skladu s točko (d) in v vrstnem redu, ki izhaja iz navedene razvrstitve, ter ki ustrezajo povzročiteljem tveganja, ki v skladu s točko (f) niso pomembni;

Z % = 30 %;

(h) poleg pomembnih povzročiteljev tveganja, opredeljenih v skladu s točko (f), kot pomembne povzročitelje tveganja štejejo tudi tiste povzročitelje tveganja, ki ustrezajo kategorijam tveganja, za katere je izpolnjen pogoj iz točke (g);

(i) za vsako od kategorij tveganja iz točk (f) in (h) kot najpomembnejšega povzročitelja tveganja za navedeno kategorijo tveganja štejejo povzročitelja tveganja, ki ustreza najvišji absolutni vrednosti tehtanih občutljivosti iz točke (b).

4. Institucije, ki izpolnjujejo pogoje iz člena 94(1) Uredbe (EU) št. 575/2013 ali so izvzete iz zahteve glede poročanja v skladu s členom 325a(1) navedene uredbe, lahko opredelijo najpomembnejšega povzročitelja tveganja z izvajanjem naslednjih korakov ob nastanku posla in nato vsaj vsako četrtletje:

(a) za vsakega povzročitelja tveganja, opredeljenega v skladu s členom 1, izračunajo pribitke za kategorijo tveganja v skladu s členi 280a do 280f Uredbe (EU) št. 575/2013, kot je ustrezno. Če je v isto kategorijo tveganja razporejen več kot en povzročitelj tveganja, opredeljen v skladu s členom 1, institucije za uporabo točke (b) obdržijo povzročitelja tveganja v navedeni kategoriji tveganja, ki ustreza najvišjemu pribitku za kategorijo tveganja v navedeni kategoriji tveganja;

(b) izvedejo korake iz točk (d) do (h) odstavka 3, pri čemer vnosi, uporabljeni v teh korakih, temeljijo na pribitkih za kategorijo tveganja, izračunanih v skladu s točko (a) tega odstavka;

(c) kot najpomembnejše povzročitelje tveganja v zadevnih kategorijah tveganja opredelijo pomembne povzročitelje tveganja, opredeljene na podlagi metode iz točke (b).

POGLAVJE 2

Formula za izračun nadzorniške delte nakupnih in prodajnih opcij, razporejenih v kategorijo obrestnega tveganja, in nadzorniška nestanovitnost, ki je primerna za navedeno formulo, ter metoda za določanje, ali je posel dolga ali kratka pozicija v primarnem povzročitelju tveganja ali v najpomembnejšem povzročitelju tveganja v dani kategoriji tveganja

Člen 5

Formula za izračun nadzorniške delte nakupnih in prodajnih opcij, razporejenih v kategorijo obrestnega tveganja, in nadzorniška nestanovitnost, ki je primerna za navedeno formulo

1. Institucije izračunajo nadzorniško delto (δ) nakupnih in prodajnih opcij, razporejenih v kategorijo obrestnega tveganja, ob upoštevanju tržnih pogojev, v katerih so lahko obrestne mere negativne, kot sledi:

$$\delta = sign \cdot N\left(type \cdot \frac{\ln\left({(P+\lambda)}/{(K+\lambda)}\right) + 0.5 \cdot \sigma^2 \cdot T}{\sigma \cdot \sqrt{T}}\right)$$

pri čemer velja:

$$type = \begin{cases} -1 \text{ kadar je posel prodajna opcija} \\ +1 \text{ kadar je posel nakupna opcija} \end{cases}$$

$$sign = \begin{cases} -1 \text{ kadar je posel prodana nakupna ali kupljena prodajna opcija} \\ +1 \text{ kadar je posel prodana prodajna ali kupljena nakupna opcija} \end{cases}$$

$N(x)$ = kumulativna porazdelitvena funkcija za standardizirano normalno slučajno spremenljivko, ki odraža verjetnost, da je normalna slučajna spremenljivka s povprečjem nič in varianco ena manjša ali enaka x;

P = promptna ali terminska cena osnovnega instrumenta opcije;

K = izvršilna cena opcije;

T = datum izteka opcije, izražen v letih z uporabo relevantnega dogovora o delovnih dneh;

λ = premik, ki ustreza premiku P in K v pozitivno območje, določen v skladu z odstavkom 2;

σ = nadzorniška nestanovitnost opcije, določena v skladu z odstavkom 3.

2. Institucije za namene odstavka 1 izračunajo premik (λ) za vse nakupne in prodajne opcije na naslednji način:

$$\lambda_j = \max(threshold - \min(P_j, K_j), 0)$$

pri čemer velja:

P_j = promptna ali terminska cena osnovnega instrumenta opcije *j*;

K_j = izvršilna cena opcije *j*;

prag = 0.10 %.

3. Institucije za namene odstavka 1 določijo nadzorniško nestanovitnost opcije na podlagi kategorije tveganja posla in narave osnovnega instrumenta opcije v skladu z naslednjo razpredelnico:

Razpredelnica

Kategorija tveganja	Osnovni instrument	Nadzorniška nestanovitnost
Obrestno tveganje	Vsi	50 %

Člen 6

Metode za določitev, ali je posel dolga ali kratka pozicija v primarnem povzročitelju tveganja ali najpomembnejšem povzročitelju tveganja v dani kategoriji tveganja

Institucije določijo, ali je posel dolga ali kratka pozicija v primarnem povzročitelju tveganja ali najpomembnejšem povzročitelju tveganja v dani kategoriji tveganja, tako da uporabijo eno od naslednjih metod:

(a) izračunajo občutljivosti na delta tveganje navedenih povzročiteljev tveganja v skladu s členom 325r Uredbe (EU) št. 575/2013 in posel opredelijo kot dolgo pozicijo v povzročitelju tveganja, kadar je ustrezna občutljivost na delta tveganje pozitivna, ali kot kratko pozicijo, kadar je ustrezna občutljivost na delta tveganje negativna;

(b) ocenijo odvisnost strukture denarnih tokov poslov od navedenega povzročitelja tveganja ali namena posla za varovanje pred tveganjem v zvezi s tem povzročiteljem tveganja ter na podlagi te ocene opredelijo posel kot dolgo ali kratko pozicijo.

Člen 7

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 1. marca 2021

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN